

INNOWACYJNA GOSPODARKA

ROLA POLITYKI EKONOMICZNEJ

3 edycja

Konferencja nauki
i praktyki
online

UNIWERSYTET WARSZAWSKI
Wydział Nauk Ekonomicznych

DECLAB

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

NBP

Narodowy Bank Polski

Poniedziałek **14 września**
godz. 9:00 – 14:30

Rejestracja uczestnictwa
i transmisja online:

innovation.wne.uw.edu.pl

SGH

Warsaw School
of Economics

Wyzwania polskiej polityki innowacyjnej

Marzenna Anna Weresa

Instytut Gospodarki Światowej

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

www.weresa.pl

Innowacyjna gospodarka. Rola polityki ekonomicznej

(3 ed.)

Konferencja nauki i praktyki **online**

Plan prezentacji

1. Współczesna polityka innowacyjna - najnowsze trendy światowe
2. Dlaczego Polska potrzebuje polityki innowacyjnej?
3. Innowacyjność Polski na tle światowych konkurentów
4. Wyzwania i dylematy polskiej polityki innowacyjnej w warunkach globalizacji/deglobalizacji i kryzysów (np. pandemia COVID-19)
5. Wnioski

Współczesna polityka innowacyjna

- Pierwsza dekada XXI wieku - tradycyjne podejście do polityki innowacyjnej: od łagodzenia zawodności rynku do poszukiwania i wdrażania najlepszych praktyk
- Niewielka skuteczność tradycyjnego podejścia w rozwiązywaniu wyzwań społecznych (m.in. ubóstwo, starzenie się społeczeństw, zmiana klimatu, restrukturyzacja ekonomiczna, duże różnice regionalne itp.)

Współczesna polityka innowacyjna - najnowsze trendy światowe

Druga dekada XXI wieku – nowe podejście:

- ✓ przedsiębiorcze państwo (Mazzucato, 2013)
- ✓ ujęcie holistyczne (Edquist, 2019)
- ✓ tworzenie wartości dla społeczeństwa (*public value*), cele społeczne, zrównoważony rozwój (SDGs) (Geels, 2020)
- ✓ skupienie się na rozwiązywaniu problemów (*mission-oriented innovation policy*) (ESIR Memorandum, 2017, 2018; Mazzucato, 2018)

Współczesna polityka innowacyjna - najnowsze trendy światowe (c.d.)

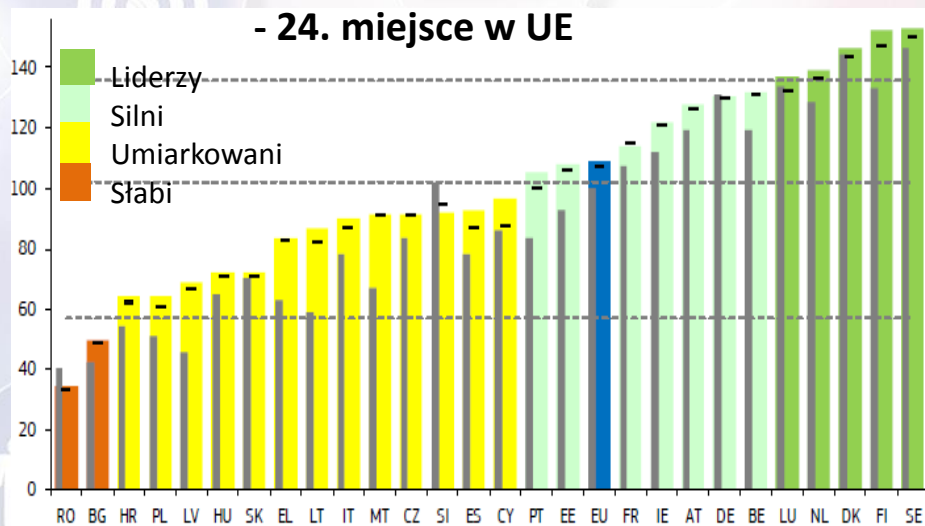
Druga dekada XXI wieku – nowe podejście:

- ✓ decentralizacja tworzenia polityki – regionalna/lokalna polityka innowacji na rzecz transformacyjnych zmian (Tödtling & Trippl, 2018; Uyara et al., 2019; Rodriguez-Pose, 2020)
- ✓ polityka oparta na dowodach naukowych (*evidence-based policy*) (Wilsdon, 2014; Weresa, 2018; EC, 2019)
- ✓ wykorzystanie instrumentów popytowych (np. funkcjonalne zamówienia publiczne – wsparcie rozwiązania problemów) (Edquist & Zabala-Iturriagoitia, 2020)
- ✓ eksperymentowanie, wsparcie zmian behawioralnych (ESIR, 2018)

Dlaczego Polska potrzebuje polityki innowacyjnej?

Niski poziom innowacyjności gospodarki:

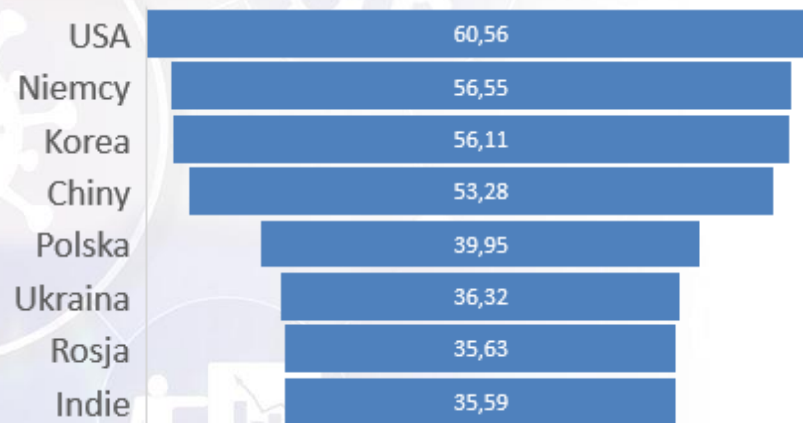
Sumaryczny indeks innowacyjności (SII), 2019

Źródło: European Innovation Scoreboard 2020.

Globalny indeks innowacyjności (GII), 2019

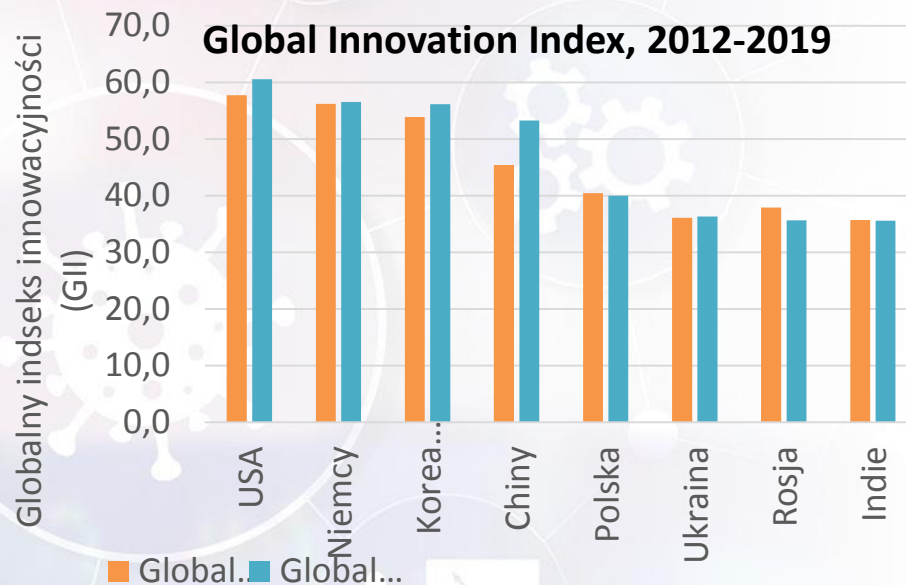
- 38. miejsce w świecie

Źródło: Cornell University, INSEAD, WIPO 2020.

Zmiany innowacyjności Polski w latach 2012-2019

- zwiększa się luka innowacyjna dzieląca Polskę od światowych liderów oraz niektórych „wschodzących” gospodarek (np. Chin)
- rozpoczął się proces „doganiania” Polski przez konkurentów (np. Ukraina)

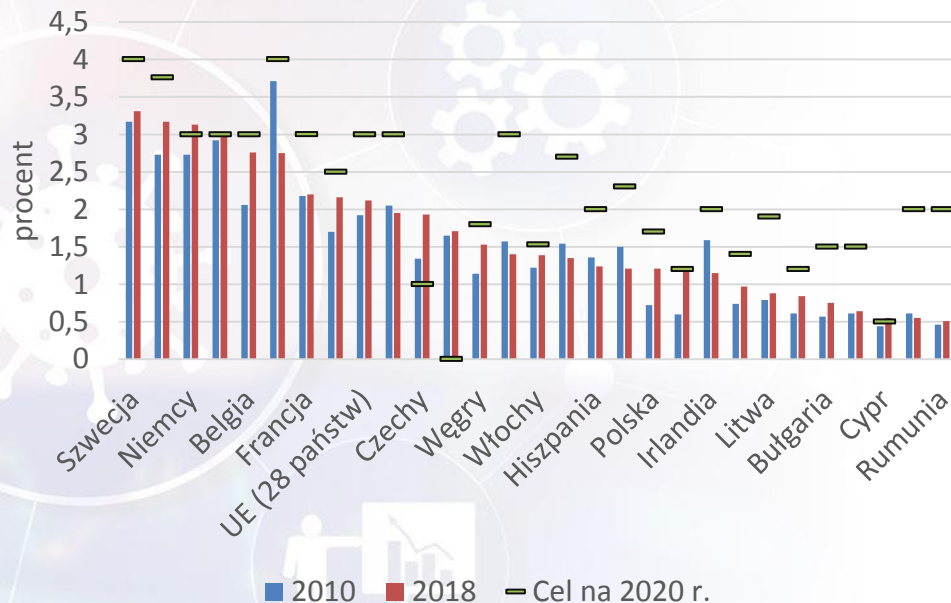

Źródło: obliczenia własne na podstawie: Cornell University, INSEAD, WIPO 2020, s. 16 oraz INSEAD, WIPO 2012, s. 8.

Badania i rozwój

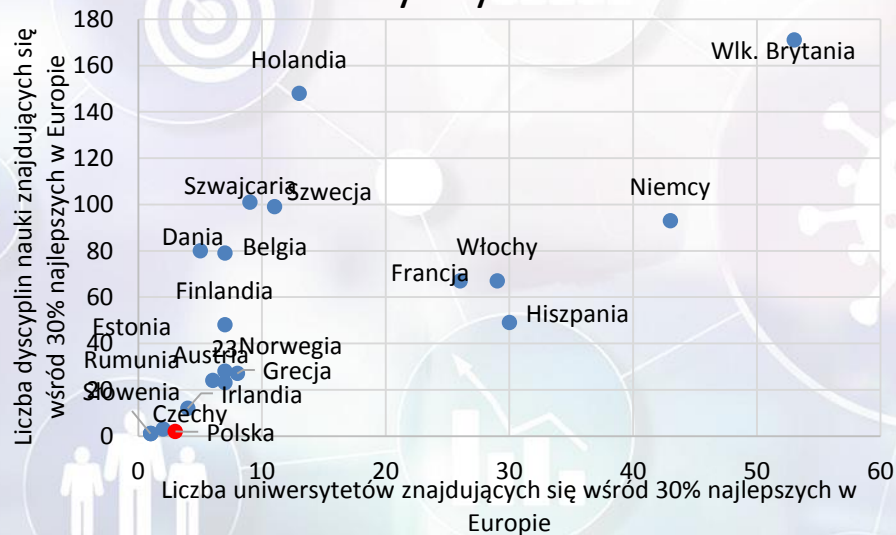
- Rosnąca, ale nadal niska intensywność prac B+R;
B+R w 2018 r. = 1,21% PKB;
- wartości PL niższa o 0,91 p.p. od średniej w UE (17. miejsce w UE)

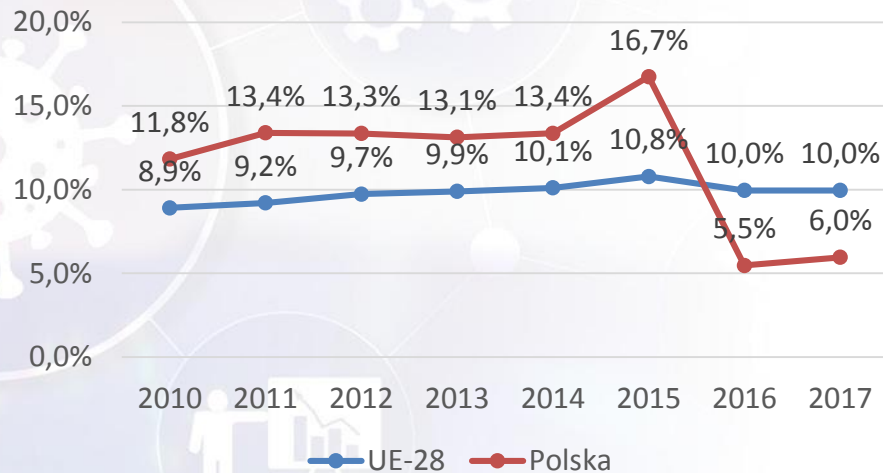
Źródło: Opracowanie na podstawie danych Eurostatu.

Wyniki polskiej nauki i umiędzynarodowienie badań

Polskie uniwersytety na tle UE

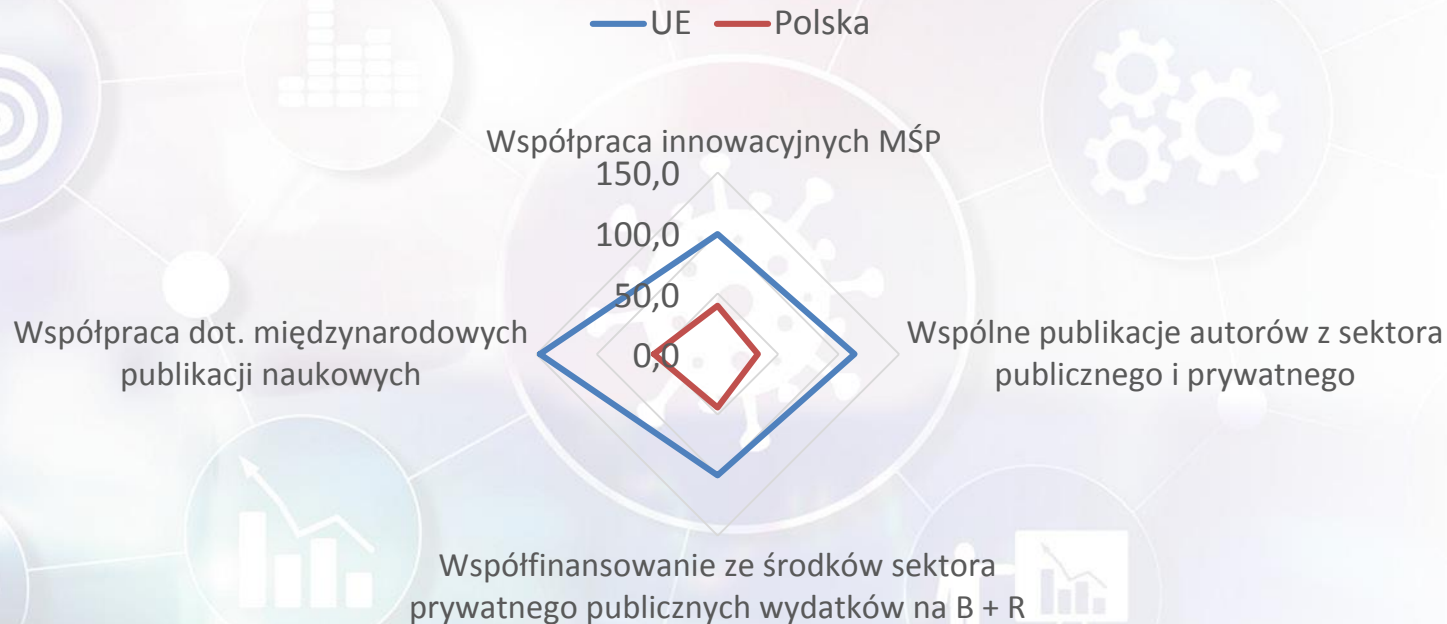
Udział środków zagranicznych w nakładach na B+R w Polsce

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem danych z: Bonaccorsi et al., 2013.

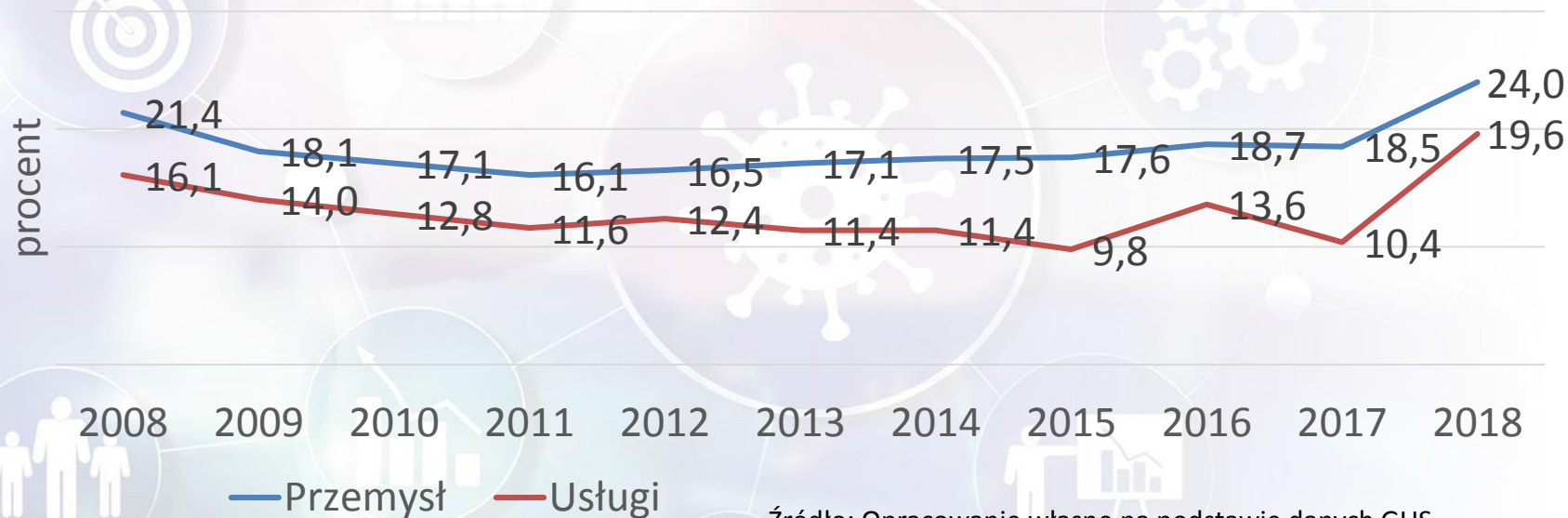
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu.

Współpraca w działalności badawczej i innowacyjnej

Źródło: Opracowanie na podstawie danych EIS, 2020

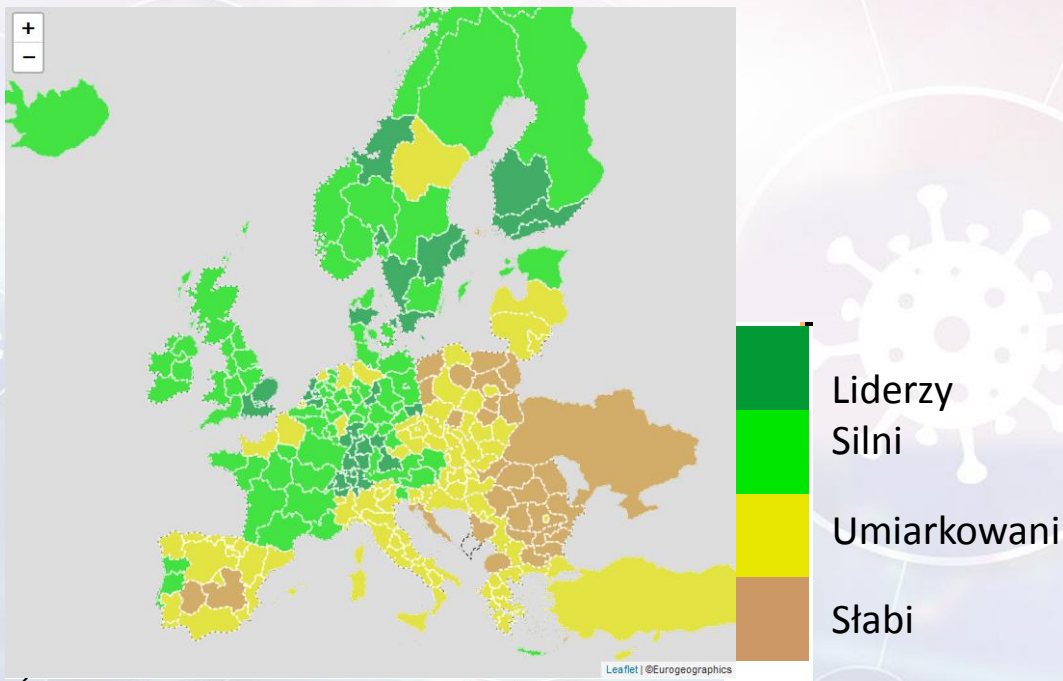
Innowacyjność przedsiębiorstw w Polsce – różnice sektorowe

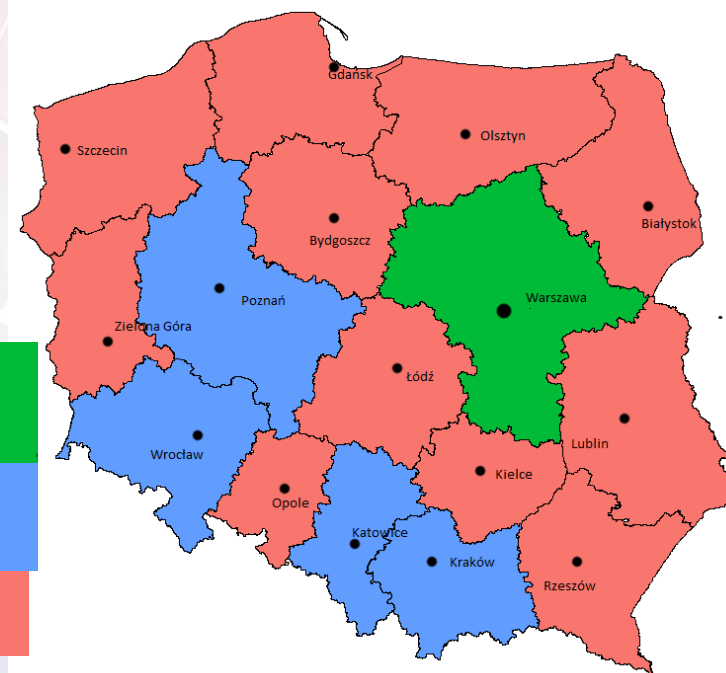
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Innowacyjność Polski – różnice regionalne

Polskie regiony na tle UE

Pozycja innowacyjna - klastry regionów

Źródło: Opracowanie na podstawie Bazy danych Lokalnych GUS

Wyzwania polskiej polityki innowacyjnej

Niski poziom nakładów na B+R

Niewystarczająca jakość nauki i za małe umiędzynarodowienie badań

Zbyt mała intensywność współpracy w B+R i działalności innowacyjnej

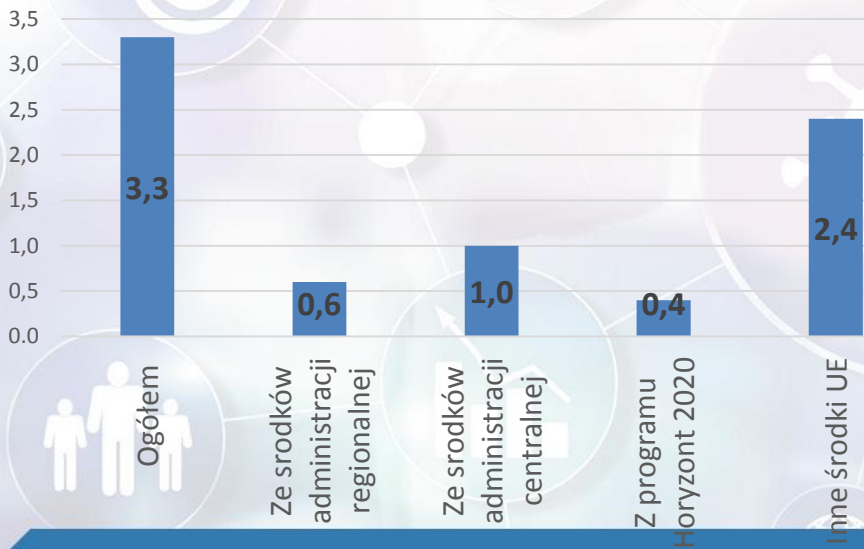
Znaczne zróżnicowanie sektorowe i regionalne w poziomie innowacyjności

Niski poziom innowacyjności polskiej gospodarki na tle konkurentów

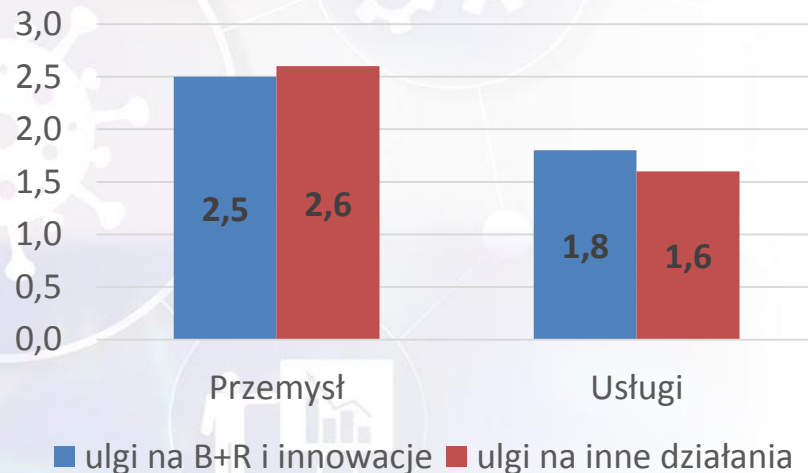
Źródło: Weresa et al., 2019

Wsparcie działalności innowacyjnej ze środków publicznych w latach 2016-2018

Udział przedsiębiorstw, które otrzymały publiczne wsparcie na B+R i innowacje (granty, dotacje, subwencje, kredyty, itp.) (w %)

Udział przedsiębiorstw, które skorzystały z ulg podatkowych w latach 2016-2018 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych GUS, 2020

Dylematy polskiej polityki innowacyjnej

1. Podmioty polityki innowacyjnej: placówki naukowe czy przedsiębiorstwa (ich wielkość oraz priorytetowe dziedziny)?
2. Rodzaj polityki: stymulowanie tworzenia innowacji nowych na skalę świata czy raczej ich dyfuzji?
3. Narodowa specjalizacja Polski: jakie priorytety?
4. Jak zwiększyć korzyści z umiędzynarodowienia?

Podmioty polityki innowacyjnej: placówki naukowe czy przedsiębiorstwa?

- Przesunięcie punktu ciężkości z organizacji (placówki naukowej czy przedsiębiorstwa) na człowieka - innowatora
- Wspieranie tworzenia konsorcjów badawczo-wdrożeniowych nauki i różnych przedsiębiorstw (małych, dużych, prywatnych, państwowych)
- Stymulowanie B+R biznesu
- Budowanie potencjału naukowego (zwiększenie nakładów publicznych na B+R; rozwijanie badań podstawowych finansowanych ze środków budżetowych;)
- Wzmacnianie powiązań między nauką i gospodarką

Wsparcie tworzenia innowacji nowych dla świata czy dyfuzji?

- Tworzenie innowacji nowych dla świata - trudne ze względu na niski udział środków przeznaczanych na B+R w PKB (1,21% w 2019 r.)
- Polityka – wyznaczenie priorytetów (obszarów wiedzy) i strategia ich rozwoju – 2 opcje:
  - ewolucyjnie (tradycyjne dyscypliny)
  - skokowo (nowe technologie – np. cyfrowe)
- Wsparcie współpracy międzynarodowej i dyfuzji innowacji

Specjalność technologiczna Polski

WARUNKI:

- Interdyscyplinarność
- Wypełnienie niszy w nauce światowej
- Foresight technologiczny

POTENCJALNE SPECJALIZACJE (wybór oparty na przewagach patentowych i potencjale (np. dostępność zasobów ludzkich); powiązanie z inteligentnymi specjalizacjami

PRZYKŁADY:

- Technologie ICT (zwłaszcza oprogramowanie) - istnieje w Polsce potencjał kadrowy
- Usługi oparte na wiedzy (np. Fintech; wiedzochłonne usługi biznesowe)

WNIOSKI: polityka innowacyjna – wsparcie modelu otwartej nauki i otwartych innowacji

- poprawa sprawności instytucjonalnej (regulacje dot. sfery nauki, B+R, przedsiębiorczości)
- rozwój infrastruktury przepływu informacji (technologie cyfrowe)
- zwiększenie umiędzynarodowienia nauki i badań
- wsparcie rozwoju edukacji (na wszystkich poziomach kształcenia)
- decentralizacja (wzmocnienie polityki na szczeblu regionalnym i lokalnym; efekty synergii)
- współpraca z interesariuszami w tworzeniu polityki, zastosowanie nowego podejścia, testowanie nowych eksperymentalnych rozwiązań

SGH

Warsaw School
of Economics

Dziękuję za uwagę!

Marzenna Anna Weresa

Instytut Gospodarki Światowej

Marzenna.Weresa@sgh.waw.pl

www.weresa.pl